

Särbegåvade barn syns inte alltid

Text & foto:
Marit Björkbacka

LOVISA Om ett särbegåvat barn kommer från ogynnsamma socioekonomiska förhållanden, är bygt eller introvert, utan stöd hemifrån eller inte har något självförtroende, om det har diagnoser eller är ny-anlänt till vårt land så är risken stor att det går under lärarens radar och inte får det stöd det behöver.

Under rubriken Särbegåvat barn – en utmaning eller en möjlighet hölls i lördags tre föreläsningar som tangerade rubriken. Föreläsningarna hörde till Lovisa stads Sitta mot stjärnorna-projekt och gick på de båda inhemska språken. Maarit Korhonen riktade kritik mot skolans sätt att agera i fråga om särbegåvade barn medan Kari Usiskylä dök in i ämnet begåvning och begåvade barn.

Mona Liljedahl föreläste på svenska om särbegåvade barn som av ett skäl eller annat går under lärarens radar och inte får det stöd de borde få för att kunna tillvarata sin begåvning.

Liljedahl är gymnasielärare på svenska och engelska samt författare till böckerna Särskilt begåvade elever – pedagogens utmaning och möjlighet från år 2017 samt Särskilt begåvade barn – förskolans utmaning och möjlighet från år 2018. Liljedahl bor i Sverige men har sina rötter i Jakobstad. Hennes debutbok från

Jakobstadsbördiga Mona Liljedahl föreläste i lördags i Kino Marilyn om särbegåvade barn med diagnoser, så kallade 2E-barn.

”Barnen är inte strömlinjeformade och tänker på ett annat sätt än vi andra.”

2011 handlade om Finland väcktes via en personlig historia. Jag fick ett eget barn som gavs ut på Sahlgrens förlag. – Mitt intresse för temat fick gå den långa och svåra vä-

gen för att få hjälp, säger hon.

Både lättare och svårare att lära sig 2E-barn, eller två gånger exceptionella barn är särbegåvade barn med en diagnos som påverkar inlärandet.

– Begåvningen handlar om hur hjärnan är funtad och nägot man föds med. Vad man sedan gör med begåvningen är en annan sak, säger hon.

I begreppet särbegåvade barn inkluderar hon barn som har en IQ på 115 uppåt.

– Barnen är inte strömlinjeformade och tänker på ett annat sätt än vi andra. De kan lätt drabbas av en kognitiv shutdown, en så kallad boredown som drar ned på skolresultaten.

Understimulerade särbegåvade barn kan kännas igen med hjälp av paralleller från bokvärlden. Bland pojkar finns det Emil i Lönneberga, pojkens som spelar pajas och stör i klassen. Det finns tjuren Ferdinand, pojkens som tyst sitter och filosoferar över svarta hål. Flickor kan också delas in i två kategorier. Den ena är Pippi Långstrump. Den andra minnerande högglidda flickan som kör med sina klasskamrater eller Ninni, det osynliga barnet som är bekant från Minnsvärlden. Flickan som sakta försvann.

Det är flickorna som generellt sätt mest går under radern.

Vinnare i lotteriet

– De som upptäcks är etniskt infödda pojkar utan diagnos med socioekonomiskt och kulturellt starka föräldrar som hejar på sitt barn hela vägen. Det är de som är vinnare i det stora lotteriet i att upptäckas som särbegåvade.

Begåvade barn har genom tiden feltolkats i skolvärlden. Som exempel ger hon Albert Einstein som kallats oblidbar av sina lärare, Thomas Edison kallades korkad och togs ur skolan för att gå i hemskola. John Lennon kallades åter för hopplös, en klassens clown som sösar andras tid och kommer att misstyckas.

– Vad fick dem att klara sig och hur orkade de ta sig igenom muren av negativ input, frågar hon sig.

Då en diagnos läggs till blir situationen mycket svårare och ytterligare utmaningar uppstår för pedagogen. Liljedahl rekommenderar ett pedagogiskt ABC som består av acceleration, berikning och coaching. Det vill säga gå snabbare framåt med en partiell förflyttning, gör saker som intresserar och hitta någon som stödjer barnet och hjälper det framåt.

– Det behövs någon som tar sig tid att lyfta på stenarna som döljer den glöd och passion som lyser under dem, säger hon.

LILJENDALREVVYN

Revy

BLESUGJÄR

Text: Jan-Erik Sjöits

Premiär LÖR 2.3 KL. 18:00

FÖRESTÄLLNINGAR

Lördag.....2.3.....k1.18	Freddag.....15.3.....k1.19	Lördag.....23.3.....k1.18
Freddag.....8.3.....k1.19	Lördag.....16.3.....k1.18	Söndag.....24.3.....k1.15
Lördag.....9.3.....k1.18	Söndag.....17.3.....k1.15	Freddag.....29.3.....k1.19
Söndag.....10.3.....k1.15	Freddag.....22.3.....k1.19	Lördag.....30.3.....k1.18

BILJETTBUKNING ☎ **010 721 7729**

Biljetter: 20-, barn under 12 år 8-. Biljetten inkluderar kaffe med dopp.

Arr. LUF rf, Liljendalgården • Herrgårdsvägen 16 • 07680 Liljendal

LOTTERI!

60.569430 26.049782

www.luf.fi/revy